

Feilforvalter vi vårt eksistensgrunnlag? Hva gjør vi nå?

	Side
Innledning	1
Først litt om forvaltningsadministrasjonen	2
Hvordan går det så konkret med naturgrunnlaget for vår eksistens?	4
Hva da med Norges naturresurser?	5
Hva gjør vi nå?	6
”Etterord”	
Trist misbruk av stormøte på Bjerkreim	9

*Av sivilagronom Jørgen Høgetveit
14. februar 2011*

Fra møte på Bjerkreim Samfunnshus.

Feilforvalter vi vårt eksistensgrunnlag? **Hva gjør vi nå?**

Bjerkreim samfunnshus 14. feb. kl. 19,00

God kveld og takk for innbydelse og velkomsten. Det har vært interessant å lytte, men kribler absolutt etter å kommentere.

Mitt tema er sentralt og viktig: Feilforvalter vi vårt eksistensgrunnlag? Hva gjør vi nå?

Innledning:

Tyve minutter er jo snau om en skal gå i dybden om dette store tema. Dette spesielt på bakgrunn av at man i titalls år har skapt feil tankegang og feilutvikling ved å sentralisere folk, produksjon, foredling samt å skifte ut bønder og norske arealer med kapital, tung mekanisering og import **i småbrukslandet Norge**. Det vitner om avveier i tenkning og **praksis i forvaltnings-arbeidet og naturforvaltningen** - som **begge er viktige deler i vårt eksistensgrunnlag**.

Per Borten og Trygve Haugeland laget den **første Naturressursmelding** i slutten av sekstiåra. De hevdet at det kunne bli **”skjebnesvangert”** ikke å ha oversikt over det som skulle gi oss mat, råstoffer og miljø. De **anbefalte smådriftens fordeler med moderat mekanisering à la Japan i småbrukslandet Norge** for å fjerne slitet-ikke stordriftens fordeler à la USA med sine store vidder. De anbefalte videre et **Naturressursdepartement til forvaltning av naturen** – men som dessverre ble et Miljøverndepartement som viste seg å ha liten forståelse for ”protect and produce.” Dette var karer som tenkte vidt og langt, ikke kort og trangt – og ville vårt folk vel og visste at det er rett forvaltning og nettoen en lever av – ikke stordrift for enhver pris.

Nå sier endog store internasjonale institusjoner at potensialet for økningen av matproduksjonen og dermed matsikkerheten i verden er **de mange småbrukene, familiebrukene**. Det gjelder også Norge. Men mange ville gjerne bli store – når man kunne være lykkelig som liten – men det gikk riktig ille når man større være ville enn det som

passet naturen. Lavest lønnsomhet på store mjølkebruk signaliserte Bondebladet nylig. Makta applauderte smådriftstanker – men gjorde altså noe helt annet.

1. a. Først litt om forvaltningsadministrasjonen.

Naturgrunnlaget kommer jeg tilbake til i helt kortversjon ettersom tiden tillater det. Vi har allerede fått med mye om det.

Det er jo naturressursene rett forvaltet som ligger i bunnen av alle nasjoners liv, helse, økonomi og miljø. Historikeren Toynbee skrev to store bind om 23 kulturers vekst og undergang, ofte p.g.a. at forvaltningen var feil på flere områder, også naturgrunnlaget. Garborg hadde forstått det når han taler om penger kontra realverdier. En britisk professor minnet oss om: Vi kan leve i mange post-kulturer, men aldri i en post-agriculturel kultur. Gamleordføreren hjemme ytret det slik: ”Det blir aldri upopulært å eta.”

Økologi og økonomi er sentrale ord i forvaltningen. Øko er gresk og betyr hus. Nomi kommer av nemeini og betyr forvalte. Det dreier seg altså om husforvaltning – og i vår sammenheng - Det norske hus på basis av lover og naturgrunnlaget. Begge deler er viktige deler av vårt eksistensgrunnlag. Når det gjelder forvaltningsretten tenker vi først og fremst på lover og **Gr.l. § 2, 101, 105 og 107** og selvsagt sektorlovene.

Uten en administrasjon med rett rettskilde og derav rett frihet og orden kan ikke forvaltningen bli rett og bærekraftig inn i fremtiden for vårt folk. Feil og for mye frihet gir kaos, og gal og for mye orden gir diktatur. Rett rettskilde er fundamentalt for rett forvaltning som er grundig og går i dybden..

Da jeg kjørte hitover i dag passerte vi igjen minnet om han som la det beste grunnlaget for vår **nasjonale forvaltning**. Han talte om Norges to øyenstener: Bibel og Grunnlov som vi skulle se med: **Ole Gabriel Ueland fra Heskestad**, godt rotet i H.N. Hauges lære og virke og biskop Erik Pontoppidan og Grunnloven. Han ga oss formannskapsloven av 1837 og tok makten fra et undertrykkende presteskap og embetsverk og ga den til folket i frie valg og med den **rette og gode rettskilde – rettskilden med den rette frihet og orden og forvaltning i det norske hus**. De gamle venstre-høvdinger førte storverket fram til bondesønnen fra nabogarden hjemme – Jørgen

Løvland – som fikk oss fri i fred i Karlstad i 1905 så vi kunne forvalte vårt eget hus i fred. **De startet en forvaltning av det norske hus som på grunn av den sosioøkonomiske utvikling (mat, klær, hus og hygiene) og drift av naturressursene (Guds gode gåvor som Hauge sa) – løftet folket fra absolutt sisteplass i europeisk helsestatistikk til første plass på ca. 100 år.** Leger var det 40 av i byene, med dårlige kunnskaper og utstyr, og rundt 90% av folket bodde på landet.

(Statsfysikus Mellbye)

Glem historien og du er dømt til å gjøre dens dumheter om igjen!

Nå driver man en reverseringspolitikk av mange grunnleggende prinsipper inspirert av – ideologier og –ismer som har lite med vår norske rettskilde og forvaltning å gjøre. Det er skremmende og beklagelig og vil bære sine beiske frukter. Da disse folkene tok over ble tankeverdenen og **forvaltningen mer i samsvar med det som var rett behandling av naturen, bonden som naturforvalter og folkets behov. (Konsesjonsloven av 1917 sikret norske naturressursene for det norske folket – de andre hadde jo sitt land)**

Den norske rettskilde gjennom 1000 år er Bibel og senere Grunnloven med dens basis i § 2 og ”evangelisk – luthersk”, dets menneskesyn og menneskerettene fra § 96 og utover. Det er den basis som all vår forvaltning skal hvile på understreket fylkesmann (tidligere general) Sunde i en samling i Nedre Setesdal for noen år siden. Den gir oss prinsippene for vår identitet (menneskesyn) og holdninger og praksis i relasjonen til Gud, medmennesker i familie og samfunn og naturen. Gr.L. § 101 sikrer næringsfrihet, § 105 eiendomsrett og § 107 sikrer ressursene for slektene og unngå maktopphopning. **Dette er i vid forstand og basalt vårt administrative eksistensgrunnlag.** Det norske demokrati er et bondedemokrati (B. Furre) – hvor bonden og hans fundamentale gjerning hadde sin samfunnsmessige styringsretter, med eiendomsrett, odelsrett og medvirking i det politiske liv gjennom bl.a. landbruksnemndene og fylkeslandsbruksstyrene – som nå tas fra han i økende tempo. Det kan bli ”skjebnesvangert” ikke bare for bonden.

Hvorfor legger jeg slik vekt på rett og forvaltning. Jo, fordi det er en fundamental del av vårt eksistensgrunnlag, og jeg vet mang en bonde er kraftig plaget av det som skjer, hvor de opplever seg fratatt mye av sin forvaltningsrett som eier av gard og grunn. Man kan miste selvrespekt og arbeidslyst av mindre.

Mitt første svar er altså at vi forlater vårt fundamentale rettsgrunnlag og organisering forvaltningen. Da blir selvsagt resten galt og vil gå galt i stigende tempo om det ikke stoppes og føres tilbake til de tanker og prinsipper som skapte Norge, vår fred og vår velstand. Vå historie er grunnleggende viktig for vår fremtid! Når både lovverket av **første grad og en rekke av sektorlovene** for forvaltning av naturressursene endres med lite forståelse for basis og ”protect og produce” – og endatil **loven for administrasjonen** av lovverket og ressursene (Ny kommunelov 1991) er endret slik at tidligere stortingsmann T. Slunggård sa at vi ved den forvekslet **mer lokalt selvstyre, med ødelagt lokalt folkestyre – da er det alvor, både for selve forvaltningen, naturressursene, vårt eksistensgrunnlag som skal forvaltes og folket som skal tas vare på.** Vi bygde opp et helt annet system før og etter krigen – og det bør vi få igjen. (Ekspedisjonssjef Normann sa noen alvorsord om jordvern og Lbk da han gikk av)

1. b. Hvordan går det så konkret med naturgrunnlaget for vår eksistens?

Det er alvor over matvaresituasjonen for den som vil se. **Leiro** – leder av Norgesgruppen - uttalte at vi kunne komme til å oppleve tomme hyller, betydelig oppgang på korn-, oljepriser, grønnsaker, frukt og bær. En meget dyktig byråkrat og fagmannen uttalte: **”Eg er så gamal at eg vonar eg ikkje får oppleve det, men dykk har stelt dykk så dumt at dykk vil få oppleve sult.”** Litteraturen taler om at ødeleggelsen av naturressursene er massiv for titals år tilbake, og de siste års hendelser burde få alarmklokkene til å ringe, men det har jo gått bra til nå for oss – så da så! Og med Helga Pedersens (Ap.) nylig uttalelse er oppgaven formidabel. Det gir grunn til å reflektere over ordet **”skjebnesvangert”**. Sult har jeg sett i u-land i Etiopia i 1974/75 – en seigpining som er aldeles grusom. Nå sulter 1 milliard, 25 000 dør daglig, 18 000 er barn, og Aft. fortalte for noen mnd. siden at 60% av verdens økosystemer var under full oppløsning. Det er derifra vi får mat, råstoffer og miljø. Vi trenger å se sammenheng og helhet! La oss huske at 58% av fotosyntesen i verden foregår på landjorda og produserer alt av mat minus fisk, alt av råstoffer, minus mineraler. Svikten her p.g.a. feilforvaltning som fører til tørke, flom og erosjon gir matmangel og er nok en vesentlig grunn til at økonomien i verden

viser stadig større svakhetstegn som vi nok snart vil merke her på berget også. Det hevder W.W. Institute.

Hva da med Norges naturressurser? (Kort oppsummering)

Vi ligger mellom 58 og 71 grader Nord. Norge er 1750 km langt med spredte små ressurser og kostbart å drive. Det er den nordligste jordbruksdrift i verden. Vi har 3,2 % dyrka jord, ca. 10 millioner da, og per i dag ca. 1,75 da per innbygger, det laveste i Europa og kanskje også i verden. Vi trenger ca. 3,5 da per person. 60% av jorda er bare egnet til gras/grovfor og drøvtyggervomma. Skogen utgjør 70 millioner da (22% av landareal) og siden 1920 åra har vi øket stående skogmasse med mellom 50-70%. **Utmarksbeitet** i Norge er unikt og skaffer oss forenheter tilsvarende 800 000 da korn – og ca. 13% av det beste kjøttet vårt.

Vår beliggenhet har følgende **profylaktiske fordeler** med ren og trygg mat om vi tar vare på dem: små og spredt produksjon og foredling, lange og kalde vintre, spredt befolkning – før: en god grensekontroll. Havene skilte oss fra for mye import av sykdommer og skadedyr etc. Det er ikke sikkert at **kurativ medisin** kan kurere mye av det som dukker opp og som vi fremmer med så åpne grenser som vi nå forvalter.

Antall registrerte gardsbruk over 5 da er 87 000 jordbrukseiendommer.

Proteintilgangen ved fisken fra havet er en uhyre viktig faktor i norsk matforsyning – mens korn er en svak faktor og lagrene mer eller mindre borte. Dessuten er det lite kornjord igjen å dyrke.

Utviklingen: Siden 1949 har vi bygd ned 600 000 da fulldyrka jord samtidig som vi er blitt en million flere innbyggere (2003) Like ille er det at mye dyrkbar jord er ødelagt – i et land som ikke har 1 m² mer å tape. (M. Norderhaug i WWInst.)

Selvforsyningen vår er mellom 35-40% på kallaribasis etter at vi har trukket fra importen.

Behovene i verden sies nå å være 70% mer mat fram mot 2050. Norsk behov er 20% mer til 2030. Må jeg spørre: Hvorfra??

Til nå har det gått motsatt vei fra 500 millioner sultne til 1 milliard og stadig flere tørste – og kapitalsterke folk på full fart til u-landene på ”landgrabbing.” (Eks. arabermilliarder grabber 1 million ha. i et sultent Etiopia)

Biologen Ingløg fikk Nordisk Råds pris et år for sine undersøkelser av norsk beitekultur. Han omtalte den som unik og sa at 50% av biologisk mangfold befant seg i skogene og 50% i beitelandskapet med masse av rødlisteartene og advarte på det sterkeste mot en svekkelse av den kulturen og unike forvaltning. **Prof. Nedkvitne** – fremragende fagmann på småfe – sa at om Rovdyrmeldinga ble gjennomført – ville 50% av våre beste beiter gå tapt. Vi er på god vei. **Hvordan tre Dep i Norden i 1992** så på fremtiden for jordbruket, ser vi av at de i en bok skrev at alt etter rammebetingelsene ville mellom 9 og 45 millioner da bli satt ut av drift i de neste 10-20 årene! Ikke særlig fremsynt etter min mening.

De som skal forvalte det – bonden - er skviset ut med 3-4000 pr år. og redusert til 45 000, og mange ønsker dem ned til 25 000. For ikke mange år siden var vi både 70-80 000 – og ved inngangen til krigen var vi 150 000 bønder hovedsakelig med hestetrekkekraft og utstyr. Vi unngikk så vidt hard sult. **Nå har vi skapt oss et voldsomt tap av arbeidskraft og kompetanse. Meget dårlig forvaltning spør du meg**

2. Hva gjør vi nå - var slutten på mitt tema:

Om forvaltningen og naturressursene svikter, går det galt. Derfor noen stikkord: Forstå alvoret og spre det - noe vi ikke har vært flinke nok til, gjenreisning av lovverk og adm., respekt for bonden i praksis, hans eiendoms- og forvaltningsrett, hjelp til planlegging og investeringer og skikkelig drift samt gjenreisning av kornlagrene våre.

Ikke først og fremst for bondens skyld – men for vår felles framtidens skyld.

Per Borten åpnet Landbruksdagene i Trøndelag i 1988 med å sitere en kronikk i Vårt Land som sa følgende: **”Her etterlyses perspektiv i landbruksdebatten. Før eller siden tvinges vi inn i det totale ressursregnskap.”** Nå nærmer vi oss raskt – det er alvoret!

Uten forståelsen av Norges manglende beredskap og at situasjon blir oppfattet med det nødvendige alvor – snur ingenting.

Selvsagt kan en bli titulert som dommedagsprofet - som Grue gjorde det med M. Norderhaug fra WWInst på et stormøte på Ås for noen år siden. Jeg tillot meg da å informere Departementsråden om at han vel visste at dommedagsprofetene i GT fikk rett. Vår første oppgave blir derfor å sette landbruket med alle ressurser, produksjon osv. inn i en

nasjonal og global forståelse gjennom media, foredrag osv. som nå både WWInst har gjort lenge, også Smedshaug nå og flere andre inklusive Lundteigen har gjort en innsats med lenge. **Gi ikke opp! (sir W.C)**

Det rådende syn som må torpederes, er nemlig hva en sentral byråkrat ytret til meg for noen år siden. Vi kom inn på beredskap. Da kom det: EU er så sterkt at ingen våger å angripe dem og de har nok mat! Bare på bais av en adekvat forståelse av alvoret for mat og råstoffer til folket - kan en gjenreisning av lovverk, adm., respekt for bonden og hans fundamentale gjerning og hans Gr.l. festede rett til med frihet å forvalte sine ressurser på en produktiv måte. (§ 101 og § 105)

Nasjonalstaten. Dens lovverk og beredskap og sikkerhet er sterkt svekket til fordel for internasjonalisering på mange områder.

Lokalt og regionalt kan vi gjøre en del og forberede oss med de ressurser som vi har til disposisjon. Vi kan jo starte med å ta vare på oss selv - ordne med et rullerende hjemmelager av mat: Vi har jo både bil- og brannforsikring – og når staten ikke sikrer kornlager, må vi bruke bondevettet selv. Saudi-Arabia bygger nå kornlager som vi hadde det før Øyangen sanerte vårt for 1 milliard i 1991. FN melder topp topp kornpriser og frykter hamstring.

Kommunene kan gjeninnføre **landbruksnemndene så bonden får politisk makt og styring** av ressursene, samt styrke landsbrukskontorene og kanskje finne midler til å støtte grøfting og nydyrking. I all fall såpass at en viser **at en setter pris på bonden!**

Grunnleggende er **grøftetilstanden på garden, mer ny jord må til og opparbeidelse av utmarksbeiter** som skaffer mange og billige forenheter. Kommunene og fylkesmannens landbruksavdeling kan gjøre en innsats med å **kjempe maksimalt på bøndenes side og innenfor gjeldende regelverk**. Om man ikke finner de store summer – kan en innføre noen tilskott, gi gratis planlegging og stille opp skikkelig for bonden i de store rammeplanene og ikke minst i **rovdyrkampen i kampen om utmarksbeitene**. Så behøver en selvsagt ikke gå med på alle sentrale innspill som reduserer **bøndens forvaltningsrett** over sin egen eiendom, men vise til Gr.l. § 105!

I drifta gjelder ikke minst ”Kutt kraftfôr og ikke bønder” som jeg skrev for mange år siden. En studiekamerat av meg - leder for en avd. i NILF-påviste like god netto og mange andre fordeler med kraftfôr på

ca. 20% og nok godt grovfør i mjølkeproduksjonen. (Ga reduserte kostnader, bedre helse, mindre presse på kvoter og bedre netto) Siden Norge først og fremst er et grovforproduserende land (60%) – bør drøvtrygger-vomma prioriteres i all utbygging med riktige mengder kraftfôr. Det bør gjenspeile seg i kostholdsrådene også.

Interessant er det i denne sammenheng å legge merke til begge at landbrukdir. i Trøndelag signaliserte direkte mistillit til Landbruksdep når det gjaldt uredningen av landbruket fram mot ny Landbruksmelding. Det er sterk kost – men nødvendig.

Respekt for bonden: Det er samme tenkning vi finner hos Dostovjeski som aldri ble trett av å minne det russiske folk om at bonde – krestianin - var avledet av ordet kristen. Vi kaster mat for 8-10 milliarder – det sier også mye om respektløshet som må bort. Ei bondekone så jeg svingte inn på bensinstasjonen og ventet på meg. Så kommer det. Nå har de tømt fjøset. Det verste var ikke økonomien, men manglende respekt for dem og arbeidet.

Avlønning: På den annen side kan ikke bonden lenger la seg avspise med stadig synkende inntjening som for eks. snaut kr. 30,- i t. i saueholdet. Men igjen er det kun et betydelig trykk nedenfra i opinionen som får dem til å innse alvor, evt mangel og sult som kan vekke makta til ansvar. Jeg håper det skjer i tide. Det var blokader som ga oss opptrapping i 1974 – men det var ikke så lenge de var skremt.

Norges demokrati er et bondedemokrati/forvaltningsordning – det må igjen være rom for folket på en RETT rettskilde og bondevette – eller "the common sense" som britene setter så høyt. Hvis ikke, går det fort som Alf Nordhus yndet å definere eksperten: **"En mann som ikke tar feil i den minste detalj, på sin ville flukt uti de store villfarelser."** Statsministeren syntes ikke å kunne historien lengre tilbake enn til ca 1903 da de fikk inn sine første 5 representanter. Vårt folks historiske vandring med merkesteiner er lengre enn som så og viktig å få med seg om en skal få en klok forvaltning med bærekraft av vårt eksistensgrunnlag.

Og til de som kanskje synes mitt innlegg luktet litt av utopi, avslutter jeg med ordene fra Kaj Munk – matyren for nasjonal-sosialismens rovdyrklo: **"Spør aldri, aldri, aldri om det nytter, men om det er sant."** Takk for oppmerksomheten.

Trist misbruk av stormøte på Bjerkreim

Av sivil agr. Jørgen Høgetveit, i www.Kommentar-Avisa.no – 23.02.11

Bjerkreim Bondelag med formannen Tengesdal i spissen i samarbeid med Rogaland Bonde- og Småbrukarlag gjorde et stort arbeid og samlet full sal med 400 seter til landbruksmøte 14.2.-11. **Hovedinnledere** var forkvinne nasjonalt i Norges Bonde- og Småbrukarlag (NBS), Merete Furuberg, som også var møteleder, stortingsmann Per Olaf Lundteigen tidl. leder i NBS, forsker Svenn Arne Lie og undertegnede. Hovedtema var godt satt av Tengesdal og hans folk. Med utgangspunkt i Garborgs ord om penger kontra mat og realverdier – rik på penger ”men fattig på mat” – skulle fokus være matforsyningen i en usikker framtid og ikke pengeverdenen. (se under). Videre var overskriften ”Hva vil næringa sjølv med jordbruket.” Men det havnet mye **i penger og rød-grønn-, LO-politikk og en diskusjon mellom NBS og Bondelagets folk.** Jeg håpet på et sterkt orientert fagmøte ut fra globale perspektiver som tydeligvis innbyderne la opp til, men det kjørte seg fort ned i de gamle hjulspor.

Mitt fokus var å forsøke og holde hovedtema for møtet: matforsyningen i en usikker verden til sikring av folkets fremtid med basis i Norges historie og alvoret. **Fra mitt ståsted må både venstre og høyresida vekkes til det alvor som Norge snart står overfor m.h.p. matforsyningen og hva vi kan gjøre lokalt og regionalt mens man vekker sentralstyresmaktene.** Partipolitikken og vridd mediapolitikk er ganske uinteressant i møte med det alvoret vi snart kan møte pga ressursødeleggelsen og matmangel. Hovedsaken er ikke å bruke knappheten som argument for å skaffe bedre lønn, vinne politisk tilslutning osv. osv. – det er i tilfelle sekundært - **men hvordan steller vi oss så folket får mat, råstoffer og miljø?** Alle bør gå sammen nå om å sikre Norge en **riktig forvaltning** for å sikre oss mot sult! **Forstår man alvoret – vil resten snu ganske raskt. Hvis ikke, snur intet verken på høyre- eller venstresida og intet i praksis.** Undertegnede var i utgangspunktet av flere grunner tvilende til å stille opp, spesielt med Furuberg som møteleder – hvilket jeg også hadde gitt uttrykk for. Og mine anelser slo til på flere måter:

1. Hovedinnleggene gikk rimelig bra unna – på tross av begrensningene på 20 min som ble håndhevet noe individuelt i flg. mine opptak fra møtet.
2. Paneldebatten ble verre og mistet fort fokus, og mye tid ble pratet bort mellom partier, innlegg om mange detaljer som lite brakte oss nærmere Garborgs syn og hva vi ville med jordbruket og ”Hva gjør vi nå”? **Da var det heller ikke liten tid**, helt fram til kl. 22,40, man pratet i vei lite styrt av møteledelsen.
3. Det klokeste som ble sagt, var vel noe Undheim (tidligere Bondelags leder) antydte, nemlig at det snart ble det samme hva vi gjorde for det ville bli bestemt av situasjonen utenfra.
4. Undertegnede fikk flere merkelige opplevelser med møteleder. For det første oppga hun feil navn på meg ved introduksjonen. Så brøt hun inn med sin høylydte ”5- min igjen” (13,55 min/opptak) som heller ikke stemte etter det folk i salen sjekket på sin kl. Hun fortsatte å forstyrre ved å stå ved siden hele tiden og purret igjen 18,49. (Totalt brukte jeg 20,25 min, Lundteigen 21 min. og Lie 23,18 min.) Jeg hadde spurt om 2-3 min ekstra på forhånd – noe som syntes ok, men det ble det ikke noe av. Dette er dog mindre ting, mot at hun til paneldebatten kalte opp politikere, Lundteigen og Lie som fikk rikelig tid, **mens undertegnede – også hovedinnleder - ikke ble kalt opp og dermed anledning til å delta i debatten og utdype mine synspunkter.** Maken har jeg ikke opplevd noen gang og **gir grunn til å anta at man ikke ønsket mer av**

Norges kristne rettskilde og historie som basis for en rett forvaltning som en forlater nå og er den helt fundamentale årsak til at det går galt. Om man er aldri så saklig uenig – burde man likevel ikke spasere rundt i høyhelte ”småsko” på den måten. Jeg hadde også med meg **talen opptrykt o.a. til gratis utdeling** samt en del bøker om tema for salg – og ba form. snakke med møteleder – **men det ble heller ikke nevnt for forsamlingen! Altså opplevde man svært lite imøtekommenhet fra møteledelsen for saken** – noe jeg trakk mine selvsagte konklusjoner av ved å forbli taus gjennom resten av møtet – inntil jeg forlot salen da takkegavene for de på podiet begynte, og folk begynte å strømme ut. **Det som teller og er den gode takk, er tilslutning til SAKEN for vårt folk – samt vanlig folkeskikk!**

5. Jeg hadde dog den hyggelige opplevelse at flere av mine lesere i forsamlingen var svært imøtekommende og takknemlige for innlegget og det vi ellers skriver – derfor er det mer **enn trist at man misbruker et slikt stort og ellers godt opplegg i Norge i en tid som kan bli ”skjebnesvanger”** (Per Borten og Trygve Haugeland.)
6. Media som dekket saken, hompet stort sett videre i samme ”pengegaloppen” – mens alvoret som nå stiger over nasjonenes historiske horisont, øynet man knapt.

Siden jeg opererer mye i media, hadde jeg som sagt med meg **min tale i manus samt opptakerutstyr og festet alle talene til opptageren** for senere repetisjon og evt. dokumentasjon. Og på bakgrunn av den usakelige behandlingen saken fikk, trekker jeg to konklusjoner: For det første har en større nedslagsfelt i disse områdene med våre papir- og nettmmedia enn de ca. 400 som møtte – og en vurderer sterkt å sende ut en korleksjon til det som skjedde. **Saken er for viktig til å druknes i penger, politikk og tøv.**

Til slutt: gjennom en del år har jeg sagt ja til å tale i NBS-sammenheng p.g.a. en del av deres syn på landbruk, men opplevd ubehagelige episoder ikke minst i relasjon til kristen rettstenkning og historikk som dere bl.a. kan lese i mitt innlegg. Etter min mening ligger det mye radikalt ideologisk grums i bunnen også i denne organisasjonen. Da er det naturlig å trekke den konklusjonen at dette er ikke rette forum for ytterligere deltagelse fra min side i fremtiden.